Taxapostală plătită în numerar conf. aprobare Direcțiunea Generală P. T. T. Nr. 225.404—194.

ARA 4 LEI

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVÁR, 1948, augusztus 13, péntek | A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA | V. ÉVFOLYAM 185. szám

Időjárásjelentés

A hüvös óceáni levegő heves zivatarok, jégesők és 15 fokos lehülés kíséretében tegnap a Tisza vonaláig jutott előre. Az Alpokban havazik, a Jungfraun 3500 méteren —5 fok volt. A Balkánon és Délkelet-Európában még mindig 36—38 fokos hőség van. Kolozsváron 30 fok volt. Várható időjárás péntek délig: A zivataros front átvonulása után élénk északnyugati szél. Hőmérséklet 25 fok alatt.

Szabad Görögország a népi hatalom első évfordulóját ünnepli

A Duna-értekezlet Általános Bizottsága megkezdte *a szovjet tervezet szakaszonkénti tárgyalását*

Egy éve, hogy Márkosz tábornok megalakitotta a görög népi hadsereget s a szabad görög területeken megjelent a népi hatalom megalapitását közlő törvényszöveg, megállapitva, hogy minden hatalom a néptől ered s a nép az államhatalom kizárólagos birtokosa és gyakorlója. Az évforduló Szabad Görögország első igazi nemzeti ünnepe, melyből lelkesen veszi ki részét a szabad görög területek minden lakója, mialatt az Egyesült Államok zsoldjába szegődött, népellenes athéni kormány berkeiben sokasodik a zürzavar s egyre jobban mutatkozik a talajvesztés nyilvánvaló jele.

Franciaországban a Marie-kormánynak heves nemzetgyülési harc után sikerült kiesikarnia a képviselők szavazattöbbségét a fasisztaizü Reynaud-javaslat mellett, amely ellen a dolgozók már a tervezet tárgyalása ideje alatt országszerte határozatokkal s sztrájkokkal tiltakoztak. A Reynaud-javaslattal foglalkozva a „L'Humanité" megállapitja, hogy a francia Marie-kormány az amerikai kapitalizmus utját egyengeti.

A Reynaud-javaslathoz hasonló Olaszországban a De Gasperi terve, melyet az Olaszországi Szakszervezeti Szövetség a munkásság kiéheztetésére irányuló tervnek bélyegez, harcot hirdetve ellene. Az „Unita" megállapitja, hogy mindkét tervnek a hátterében Hoffmann, a „Marshall-terv" igazgatója áll.

A dunai hajózás kérdéséről tanácskozó belgrádi értekezlet, a nyugati hatalmak képviselőinek minden gáncsoskodása ellenére, biztosan folytatja munkáját a Duna-kérdés helyes és végérvényes rendezésére. Az értekezlet Általános Bizottsága, fölényesen elháritva az amerikai, angol és francia megbizott halasztócélu mesterkedéseit, elfogadta a szovjet tervezet bevezetőjét s rátért a tervezet szakaszonkénti tárgyalására.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PAUKER ANNA: Az amerikai javaslat a dunai államok érdekeit alárendelni kivánja a nemdunai államok érdekeinek

BELGRÁD (Rador) — A *Rador* távirati iroda külön tudósitója jelenti:

A Dunaértekezlet általános bizottságának a második ülésén *Klementisz* Vladimir elnökölt. Miután az értekezlet titkársága ismertette a szovjet tervezetre vonatkozó, előző este 10 óráig benyujtott módositó inditványokat, az elnök javasolta az uj dunahajózási egyezmény bevezetésével kapcsolatba beterjesztett francia módositó inditvány megvitatását.

A *francia* megbizott javaslata védelmében megkisérelte érvényre juttatni a nemparti államoknak a Dunára vonatkozó multbeli ugynevezett „szerzett jogait".

A *bolgár* megbizott felszólalásában hangsulyozta, hogy a. történelem számos példával szolgál az imperialista hatalmak visszaéléseire abból az időből, amikor a Duna ellenőrzésük alatt volt. Befejezésül kijelentette, hogy egészében támogatja a szovjet tervezet bevezető részét.

Az *ukrán* megbizott rámutatott arra, hogy a francia módositó javaslat a külügyminiszterek tanácsa által a Dunaértekezlet jellegére vonatkozóan hozott határozat megváltoztatására irányuló kisérlet.

Miután a *jugoszláv* megbizott megállapitotta, hogy a szovjet tervezet megfelel a dunai államok érdekeinek, *Pauker* Anna, a román küldöttség vezetője szólalt fel, kiemelve a francia megbizottnak azt a törekvését, hogy már megtárgyalt kérdések ujra felvetésével késleltesse az értekezlet munkáját. *„A francia megbizottnak fontosabb a „történelem", mint a parti országok jogai"* — állapitotta meg. A román vizeken levő francia hajókkal kapcsolatos kérdésre válaszolva kijelentette, hogy ezt a kérdést kölcsönös megbeszélések alapján oldják meg, tekintve, hogy Romániának is vannak hajói a Duna felső szakaszán.

A francia módositó javaslat további vitájában A. I. *Visinszkij* a szovjet küldöttség vezetője is felszólalt. Rámutatott arra, hogy a francia javaslat revizió alá akarja venni a külügyminiszterek tanácsának az 1946 decemberében hozott határozatát, melyet Franciaország is támogatott A javaslat nem szól a parti országok szuverén jogairól, de szorgalmazza a nemdunai országok jogait.

Az értekezlet végül 7 szavazattal 3 ellenében elvetette a francia módositó inditványt.

Az általános bizottság ezután az Egyesült Államok küldöttsége részéről benyujtott módositó inditványt tárgyalta meg. Az *amerikai* megbizott azt igyekezett bizonygatni, hogy a szovjet tervezet nincs tekintettel a nemdunai országok érdekeire.

Az amerikai megbizott érvelését *Pauker* Anna, a RNK külügyminisztere döntötte meg. *„Az amerikai javaslat a dunai államok érdekeit alárendelni akarja a nemdunai államok érdekeinek* — állapitotta meg. — *A népi demokráciáju országok, Románia, Bulgária és Magyarország, noha nem tagjai az Egyesült Nemzetek Szervezetének, jobban tiszteletben tartják az ENSz alapokmányát, mint az Egyesült Államok, amely csak beszél ezekről az elvekről."*

A. I. *Visinszkij*, a szovjet küldöttség vezetője kijelentette: *„Az amerikai javaslat „tekintetbe veszi" a parti országok jogait. Azonban nem elég „tekintetbe venni" e jogokat, hanem feltétlenül szükséges e jogok tiszteletben tartása is. Ami pedig az ENSz alapokmányának az elveit illeti, a Szovjetúnió számtalan alkalommal megmutatta, hogy nem szorítkozik egyszerü állitásokra, eltérően azoktól, akik csak vitatárgyként használják ezeket."* A továbbiakban rámutatott arra, nem érti, hogy a Brüsszelben nemrég megkötött öthatalmi egyezményben miért nincs egyetlen olyan szakasz sem, amely az ENSz alapokmányának a tiszteletbentartására vonatkozik, mikor a Dunaértekezleten ezt megkivánják. Végül, a szovjet küldöttség nevében, az amerikai módositó inditvány elutasitását javasolta.

Az Általános Bizottság 7 szavazattal 3 ellenében elvetette az amerikai módositó inditványt.

A szovjet tervezet bevezető része

Ezután rátértek a Szovjetunió által javasolt uj dunai egyezmény bevezető részének a megszavazására. Ez a következőket mondja:

„A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége, Nagybritannia és Eszakirország Egyesült Királysága, az Amerikai Egyesült Államok, Franciaország, a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Köztársaság, a Román Népköztársaság, a Magyar Köztársaság, az Ukrán Szocialista Szovjet Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság, tekintetbe véve a Külügyminiszterek Tanácsa által a fentemlitett államok képviselőinek a dunai hajózás rendezésére vonatkozó uj egyezmény megállapitása érdekében összehivására vonatkozóan 1946 december 12-én hozott határozatot,

a dunai országok érdekeivel és szuverén jogaikkal összhangban biztositani óhajtva a Dunán való hajózás szabadságát, valamint szorosabbá tenni a dunai országok, továbbá az ezek és a többi ország közötti gazdasági és müvelődési kapcsolatokat,

elhatározták, hogy egyezményt kötnek a dunai hajózás rendszerére vonatkozóan s evégett kijelölték az alább felsorolt teljhatalmu megbizottaikat, akik meghatalmazásuk bemutatása és elismerése után megállapodtak a következőkben: . . ."

Az általános bizottság 7 szavazattal 2 ellenében elfogadta ezt a bevezető szöveget. Az Egyesült Államok és Franciaország megbizottja ellene szavazott. Az angol megbizott tartózkodott a szavazástól.

Tiltakozó sztrájkok Franciaországban a Reynaud-törvény ellen

PÁRIS. — A francia nemzetgyülés kétnapi viharos ülésezés után 325 szavazattal 215 ellenében harmadik olvasásban megszavazta Reynaud pénzügyi törvényjavaslatát. A törvény teljhatalommal ruházza fel Reynaud-t és az alkotmány megsértésével életbelépteti a rendeleti kormányzást. A francia sajtó megállapitása szerint a kormány fenyegetésekkel csikarta ki a nemzetgyülésben a törvényjavaslat megszavazását.

Mialatt a francia nemzetgyülés Reynaud törvényjavaslatát vitatta, Párisban, Marseilleben és Toulonban a vasuti műhelyek, a gázmüvek, az arzenálok munkásai, valamint a tengerészek és a kikötői munkások, a javaslat elleni tiltakozásul, bizonytalan időre megszüntették a munkát. Az északi Bethune vidékén hétfőn 10.000 bányász egyórás sztrájkkal tiltakozott a kormány által kért teljhatalom ellen. A roueni üzemek munkásai szintén egyórás tiltakozó sztrájkot rendeztek. A loirei szénmedence bányászai, valamint a demaji bányászok ugyancsak sztrájkkal fejezték ki tiltakozásukat.

DE GASPERI „KIÉHEZTETÉSI TERVE"

RÓMA. (Rador.) — Az olaszországi Szakszervezeti Szövetség ellenállásra szólitja a munkásságot a keresztényidemokraták által javasolt „gazdasági ujjáépitési tervvel" szemben, amelyet „kiéheztetési tervnek" minősit. Di Vittorio, a szövetség főtitkára, az „Unita" cimü lapban megállapitotta, hogy ez az olasz nagyiparosok egyesületében megfogalmazott terv „nagyon hasonlit Reynaud francia tervéhez s nyilvánvaló, hogy mindkét tervet a Marshall-terv igazgatójának, Hoffmannak az utasitásai értelmében dolgozták ki."

De Gasperinek a képviselőházban nem is tárgyalt terve, tömeges elbocsátások mellett, arra kötelezné a munkásságot, hogy lakásépités cimén feláldozza bérének egy részét, ami a munkásság életszinvonalának a csökkentését s a kapitalisták további nagy nyereségét eredményezné. A „kiéheztetési terv" a kenyérárak 100 százalékos emelkedését váltotta ki s hasonló arányu drágulást okozott a villany, postai, távbeszélő és táviródijszabásban. A terv ugyanakkor megszünteti a tőke megadózását. Az olaszországi Szakszervezeti Szövetség egyhangulag határozatot fogadott el, amelyben elitéli a kormány által a munkásság ellen inditott támadást.

A SZOVJETUNIÓ KÖVETE MEGÉRKEZETT IZRAEL ÁLLAMBA

HAIFA. (Rador.) — Pavel Ivánovics Jársev, a Szovjetunió Izrael állambeli követe, a követség tisztviselőivel együtt, megérkezett Haifába.

Newyorki jelentés szerint az Associated Press ismerteti a „New-York Star" cimü lap cikkét arról, hogy Marshall amerikai külügyminiszter határozottan ellenzi Izrael államnak az Egyesült Államok részéről való jogszerü elismerését. Marshall szerint ez „időszerütlen" cselekedet lenne. A lap ezzel kapcsolatban megemliti, hogy az Egyesült Államok csak „tényleges hatóságként" ismerték el Izrael állam ideiglenes kormányát.

Kairóból jelentik, hogy az arab liga kedden este elutasitotta Izrael állam béketárgyalásokra szólitó meghivását.

Táviratilag tiltakozik

az ország diáksága a párisi román diákok önkényes letartoztatása ellen

BUKAREST. — A világ közvéleményét felháborította a francia hatóságoknak az az önkényes és a nemzetközi jog történetében eddig páratlanul álló durva bánásmód, amellyel a Franciaországban tanuló román ösztöndijas egyetemi hallgatók jogtalan letartóztatásánál a francia hatóságok eljártak. Az ország összes egyetemi központjaiban — mint megirtuk —, tiltakozó gyüléseken határozatokat hoztak és azt elküldték az Egyetemi Hallgatók Világszövetségének, a franciaországi Diákszövetségnek és Franciaország bukaresti nagykövetének is.

Az Egyetemi Hallgatók Országos Szövetségének végrehajtóbizottsága naponta ujabb és ujabb tiltakozó táviratokat kap az ország összes városainak diákságától. A Szovjetunióban tanuló ösztöndijas román állampolgárságu diákok is felháborodással itélik el a francia rendőrség hitlerista terrorját.

— Annál is inkább felháborodtunk — irják táviratukban —, mert a Szovjetunióban folytatva tanulmányainkat, alkalmunk volt megismerni az igazi és őszinte vendégszeretetet. Teljes szervezkedési szabadságot és megkülönböztetett jóindulatot élvezünk. Az elkövetett igazságtalanság megszüntetésére azonnali intézkedéseket kérünk.

Hasonló értelmü tiltakozó táviratok érkeztek Brassó, Dorohoi, Fălciu, Rădăuţ, Bákó és a többi városok diákságaitól is.

Az Egyetemi Hallgatók Diákszövetsége válaszolt a Romániai Diákszövetség tiltakozó táviratára, amelyben együttérzését fejezte ki a jogtalanul letartóztatott diákokkal szemben, egyben közölte azt is, hogy utasitást küldött a franciaországi diákszövetségnek a letartóztatás körülményeinek kivizsgálásra és a román diákok azonnali szabadonbocsájtására.

Az uj tanév küszöbén

Haladéktalanul intézkedik a közoktatásügyi minisztérium a tanszemélyzet besorolásáról, az uj tanterv és a tankönyvek elkészitéséről

BUKAREST. — Pár hét multva megkezdődik az uj tanév, amely a tanügyi reformról szóló törvény alkalmazásának első esztendeje lesz. Ezért a közoktatásügyi minisztériumban nagy lendülettel folynak a törvény gyakorlati alkalmazásának munkálatai.

Az uj törvény értelmében a szakmai és müszaki iskolák szervezését, irányitását, fenntartását és ügykezelését az illetékes minisztériumok végzik és a közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe csak az oktatási módszer tartozik. Ezért ezeknek az iskoláknak megszervezése kérdésében nagyfontosságu értekezletet tartottak a közoktatásügyi minisztériumban.

Az értekezleten résztvettek: Vasilichi Gheorghe közoktatásügyi miniszter, Iordachescu Teodor, Constantinescu Miron, Vaida Vasile, Profiri N. Livezeanu Octav, Vincze János miniszterek, Maurer G. Ion, Daicoviciu C. és Szenkovits Sándor miniszterhelyettesek, valamint a pénzügyminisztérium, egészségügyi minisztérium és belügyminisztériumok képviselői, tehát azoknak a minisztériumoknak képviselői, amelyek a törvény értelmében létesitett müszaki, vagy szakmai iskolák szervezési ügyeiben érdekelve vannak.

Vasilichi közoktatásügyi miniszter beszédében ismertette a közoktatásügyi reformot és felkérte a különböző minisztériumok jelenlévő képviselőit, hogy tegyék meg javaslataikat a szükségesnek mutatkozó iskolák számára és jellegére vonatkozólag.

Az értekezleten felvetett különböző javaslatok után egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy az illetékes minisztériumok elkészitik különleges tanterveiket és azt összeegyeztetés céljából a közoktatásügyi minisztériumhoz terjesztik fel. Elhatározták továbbá azt is, hogy az oktatás zavartalan menetének biztositására haladéktalanul intézkednek a szükséges tanszemélyzet besorolásáról, valamint az uj tanterv összeállitásáról és a tankönyvek elkészitéséről, hogy ezzel is biztositsák azt, hogy az uj tanév kezdetén a tanitás minden fennakadás nélkül népi demokráciánk szellemében megkezdődhessék.

Uj élet Kárpát-Ukrajnában

Több mint 2 éve már, hogy Kárpát-Ukrajna uj életet él. Igaz, 2 év vajmi rövid idő ahhoz, hogy ennek a kis, festői szépségü országnak elmaradottságát felszámolják, de ma már a legjobb uton halad a felvirágzás felé. Moszkva, Leningrád és Kiev geológusai szén és olaj, vas- és nemesfémek után kutatnak a Kárpátokban. Máris felfedeztek petroleumelőfordulásokat, felépültek az első szénbányák és a Holij Verch lábainál rakják a kisérleti vaserc-bánya alapjait. Mindez csupán a kezdete a nagyszabásu geológiai kutatásoknak s mindaddig, amig a geológusok fel nem kutatják a föld és a hegyek méhében rejtőző kincseket, nehéz volna jóslatokba bocsátkozni Kárpátalja iparának jövőjét illetően. Ezidőszerint Kárpát-Ukrajna lakossága az erdők felmérhetetlen kincsei kitermelésével és a sóbányászattal van elfoglalva. Az ott kibányászott sómennyiségből csaknem egész Kelet-Európát ellátják.

AHOL MÁR NEM KISÉRT A MUNKANÉLKÜLISÉG RÉME

Most már senki sem fél Kárpát-Ukrajnában a munkanélküliségtől. Ellenkezőleg, az ottani emberek kényükre-kedvükre válogathatnak azokban a szakmákban, amelyekben dolgozni akarnak: Ivan Ivanovics Turjanica, az Összszövetségi Kommunista (bolsevik) Párt Területi Bizottsága titkárának, a Területi Végrehajtó Bizottság elnökének szavai szerint „annyi itt a munka, hogy az egész Ukrán Köztársaságnak jutna belőle". S hogy e szavak valódiságáról meggyőződhessünk, elegendő, ha megismerkedünk Kárpát-Ukrajna ötéves tervével.

MINDEN ERŐVEL A NÉP SZOLGÁLATÁBAN

Uzshorodon (Ungvár) láttam Kárpátalja hatalmas dombortérképét, melyen kijelölték az eljövendő épitkezések helyeit. Minden természeti kincset, amiben ez a kis hegyes-völgyes ország gazdag, az emberiség szolgálatába állitanak: az ásványi kincseket, a sebes hegyipatakokat és folyókat, melyeknek partjain már raktják a vizierőmüvek alapjait; a Kárpátok magaslatainak szépségét, ahol magaslati gyógyhelyeket és menedékházakat épitenek; a fát, melyből gyönyörü butor lesz és papir, valamint egységes házak azok számára, akik ezideig nyomoruságos viskókban laktak.

Négy-öt óra hosszat tart a gépkocsiut Uzshorodtól Rahovóig, a gyönyörü, tükörsima aszfaltozott országuton, melynek két oldalát cseresznyefák és barackfák szegélyezik. Az országut Mukacsevo mellett huzódik. Ebben a városban fogadták el két évvel ezelőtt azt a népi manifesztumot, amely kimondotta a „Nagy Ukrajnával" való egyesülést. És elhalad a Tisza partján, melytől balra sürü gyümölcsöskertek huzódnak, teli almafával, jobbra pedig a csodálatos román hegyvonulat.

Rahovo vidékén

A gyönyörü autóut után Rahovo (Rahó) vidékére érünk, abba az erdőrengetegbe, ahol nem ment ritkaságszámba az olyan ember, aki százesztendős kort is elélt anélkül, hogy bár egyetlenegyszer is leereszkedett volna a völgybe. És itt még megtaláltam annak a szörnyü nyomornak és nincstelenségnek nyomait, melybe a magyar fasiszták taszitották a Verhovina népét.

Az Inség évei elmultak

Igaz, hogy a földmüvelés sohasem volt a verhovinaiak főfoglalkozása: amióta a jobbágysorban tengődő, adósságokban fuldokló emberek ezrei elhagyták a völgyeket és felhuzódtak a hegyekbe, ahol erdőirtással keresték meg szükös megélhetésüket, nemzedékről nemzedékre arról a földről álmodoztak, amely a nagybirtokosok kezeire került. Kenyér eleinte csak nagy ünnepeken került az asztalra; hétköznapokon pedig rendszerint csak kukoricakásán éltek, — ez volt a reggeli, az ebéd és a vacsora.

A látottak alapján szerzett keserü benyomást a vendégszerető verhovinaiak barátságos mosolya képes csak eloszlatni, akik jószivvel kinálják az arra vetődő idegent juhsajttal és tejjel. Ne kiséreljük meg visszautasitani ezt a szerény vendéglátást, ha nem akarjuk megsérteni a gazdát.

— Az éhség évei elmultak — mondja a hucul vagy ruszin. — Most mindenki eszik, aki dolgozni akar.

A hegyekben uj élet kezdődik. Az életformák sok tekintetben még a régiek, de az élet tartalma már merőben más. Jaszinyán (Kőrösmező) diákokkal találkoztam, akik a Szovjetunió legfiatalabb egyeteméről, az uzshorodiról jöttek ide vakációra. Az osztrák-magyar uralom idején, csaknem az első világháboru végéig, Kárpátalján még elemi iskola is alig akadt, amelyben ukrán vagy orosz nyelven folyt volna a tanitás. Az egyetem a Kárpátaljai ukránok számára megvalósithatatlan álom volt.

A jaszinyai legények és leányok örömmel, az irigység leghalványabb árnyéka nélkül fogadják a diákokat: most már mindenki számára lehetővé vált, hogy tanulhasson: ha nem ezidén, akkor jövőre, ha nem Uzshorodra, akkor Kievbe, vagy Moszkvába mehet, hogy tanulmányait folytassa.

Az emberek „lementek" a földre

Egy alkalommal a huszti járásban fekvő Bursani hegyifaluba vetődtem el, ahol rögtön feltünt nekem, hogy az uccák üresek: sehol egy teremtett lélek! Mély csend ült a falun, a házak ajtajai és ablakai deszkákkal beszögezve, belülről elreteszelve. Nem gomolygott a tüzhely füstje a házikók fölött, sem kakaskukorékolás, sem a gémeskutak nyikorgása nem volt hallható. Hosszu keresgélés után egy száz év körüli öregembert találtam, aki az egyetlen nyitott ablakon hajolt ki, sütkörözve a napfényben.

— Hová lettek az emberek, bácsikám?

— Az emberek? Az emberek lementek a földre — mondotta az öreg. Ezek szerint tehát én, meg az öregember az égben voltunk.

A Tisza völgyében száznegyven ujdonsült bursani parasztcsalád müveli a földet és csupán ez az egyetlen öregember maradt a faluban, hogy őrizze a házakat.

Egy napon lementem ezekhez az átköltözöttekhez, akik uj életet kezdtek a Szvoboda és Botár községek határaiban fekvő földeken, azokon a földeken, amelyek azelőtt egy magyar földbirtokos tulajdonában voltak.

Az első, akivel a bursaniak közül találkoztam a Tisza völgyében, a 43—45 éves Fedor Szuszik volt. Szuszik megmutatta a mintegy két és fél hektárnyi földet, melyhez a földosztás alkalmával jutott és megemlékezett a Verhovináról, ahol mindössze 200 négyzetméternyi földje volt.

— Olyan érzéseim voltak azon a szük darabka földön, mintha a sirban feküdnék — mondotta.

Amikor megkérdeztem tőle, hogyan és miből éltek ott, Szuszik igy válaszolt:

— Ha volt kukorica, akkor azt ettük háromszor napjában. Ha pedig nem volt, akkor háromszor feküdtünk le korgó gyomorral, éhhalálra itélve.

Azután betértünk abba a házba, ahol Szuszik családja lakik. Sokáig beszélgettünk a nagy szobában. Sokan jöttek el, a szoba szüknek bizonyult. A volt erdőmunkások, favágók meséltek életükről, munkájukról. Valamennyien bőséges termést arattak le, melyből most már elegendő kenyér jut mindenkinek. Akad egy pár eladó sertés is, no meg néhány fölösleges liba, amit bevisznek a közeli városba, a vásáron eladják, a pénzből pedig az asszonynak, a gyerekeknek vásárolnak egyet-mást. Örökre otthagyták a Verhovinát, ugyanugy, mint a többi 1400 család, akik a hegyekből leköltöztek a völgybe. Más élet vár reájuk, az az élet, amelyet már a kárpátaljai parasztok tizezrei élnek, akiknek a földreform során soktizezer hektár földet juttattak.

B. Krünickij cikke a „Krasznij Flot"-ban

Ma délután temetik Galambos Vilmost

Galambos Vilmos a kolozsvári famunkás szakszervezet titkára, a munkásmozgalom régi kipróbált harcosa, hétfőn este hosszas szenvedés után elhunyt.

Galambos Vilmosban a szakszervezeti mozgalom régi, töretlen harcosát vesztette el. Fiatalon bekapcsolódott a munkásmozgalomba, majd a MADOSz megalakulása után lelkesen csatlakozott be a romániai magyar dolgozó tömegek politikai szervezetéhez és annak éveken át bátor élharcosa volt. A fasizmus sötét éveiben is kitartott demokratikus meggyőződése és elvei mellett.

A munkásosztály Galambos Vilmost halottjának tekinti és temetéséről gondoskodik. Temetése ma, csütörtökön délután fél 6 órakor lesz a Faiparimunkások Szakszervezetének Karolina-tér 8. szám alatti székházából.

Galambos Vilmos temetésén a MNSz kolozsmegyei szervezete is képviselteti magát. A MNSz megyei és városi szervezete ezuton kéri fel aktivistáit és tagjait, hogy ma, csütörtökön délután fél öt órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg a MNSz Molotov-utca 16. szám alatti székházának udvarán, hogy onnan együttesen vonuljanak a ravatalhoz.

Műemléknek nyilvánitják az erdődi várkastélyt,

ahol Petőfi Sándor esküvőjét tartotta

SZATMÁR. — Szatmár vármegye vezetősége felterjesztést intézett Bukarestbe a Müemlékek Országos Bizottságához, kérve, hogy az erdődi várkastélyt nyilvánitsa müemléknek és védje meg az enyészettől. A nevezetes kastélyt 1730-ban Károlyi Sándor épitette a régi, sokszor elpusztitott és akkoriban is rombadőlt erdődi vár helyén. Ennek a kastélynak kápolnájában tartotta esküvőjét Petőfi Sándor 1847 szeptember 8-án Szendrey Juliával.

Maga a kastély még türhető állapotban van, mert 1896-ban államköltségen renoválták. Most már azonban erősen meglátszik rajta az eltelt hosszu idő, amely alatt nem javitották s ehhez járul, hogy egyes lelkiismeretlen emberek lopkodják onnan az épületanyagot.

Bukaresti hiradás szerint a Müemlékek Országos Bizottsága helytadott Szatmár vármegye kérelmének.

Lendületes munkába kezdtek a tordamegyei MNSz ifjak

TORDA — A MNSz aranyostordamegyei szervezetének ifjusági bizottsága járási értekezleteket tartott. Az értekezleteken megvizsgálták az eddig elvégzett munkát, megállapitották a hiányosságokat és a Román Munkáspárt vezetősége második plenáris ülésének határozata alapján uj munkatervet készitettek. A MNSz aranyostordamegyei ifjusági csoportja fogadalmat tett, hogy a szervezeti élet fellenditése érdekében komoly versenyt szervez megyeszerte és fő feladatának tekinti az ifjuság ideológiai nevelését.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: *Páris gyermeke.* Hatalmas alkotása a nagy francia forradalomnak.

FORUM: *Keresek egy asszonyt.* Pénteken szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.

NÉPMOZGÓ (Popular): Nyári szünet. Az előadások szünetelnek.

SELECT: Nyári szünet.

URÁNIA: *Az 1000 arcu hős.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A világ ifjusága
a szabadságharcos spanyol és görög ifjuság mellett

VARSÓ — A munkásifjuság varsói nemzetközi értekezletén elsőként Herbert *Williams*, a Demokratikus Ifjusági Világszövetség titkára szólalt fel, aki a munkásifjuságnak a politikai és gazdasági jogaiért, a békéért, a szabadságért és a függetlenségért folytatott küzdelemben való egységéről beszélt. Utána az olasz, az indiai, a francia, a köztársasági spanyol és a szabad görög ifjuság kiküldöttje szólalt fel. Utóbbi tolmácsolta a Görögországban küzdő ifjuság üdvözletét a Köztársasági Spanyolország demokratikus ifjuságának.

Az értekezlet határozati javaslatot fogadott el, amely kimondja, hogy *az egész világ demokratikus ifjusága szolidaritást vállal az országa szabadságáért és függetlenségéért harcoló spanyol és görög ifjusággal.*

Az amerikai ifjuság Európában lévő képviselője bejelentette, hogy az értekezletről részletesen beszámol az amerikai munkásifjuság szervezeteiben, amelyek nem képviseltethették magukat az értekezleten, miután a külügyminisztérium megtagadta tőlük az utlevelet, hogy ezzel is elszigetelje az amerikai ifjuságot a világ demokratikus ifjuságával való együttmüködéstől.

Megkezdődött
a közigazgatási hivatalok számbavétele

BUKAREST. — Az Állami Tervgazdálkodási Tanács rendelete értelmében az egész ország területén **megkezdődött a közigazgatási hatóságok, intézetek és intézmények számbavétele.**

A közigazgatási egységek számbavételének célja az, hogy **megismerjék a különböző közhivatalok és közintézmények egész tevékenységét, felszerelését és minden, a jövőben kidolgozásra váró tervek elkészitéséhez szükséges adatokat.** Éppen ezért, számbaveszik mindazokat a közigazgatási hatóságokat, intézeteket és közintézményeket, amelyek az állami költségvetésben vagy a helyi közigazgatási egységek költségvetésében szerepelnek.

A közigazgatási egységek számbavételének munkálatait és felügyeletét **a központi statisztikai hivatal** végzi a minisztériumok segitségével. A számbavétel tartama alatt minden megyében a főispán elnökletével technikai bizottság müködik, amelynek augusztus 21-ig bezárólag be kell terjeszteni a megyei munkálatok eredményeit.

A közigazgatási egységek számbavételének eredményéből az állami Tervgazdálkodási Tanács megismeri majd az ország közigazgatási egységeinek hiányait és szükségleteit és megteheti a megfelelő intézkedéseket ezeknek a hiányosságoknak teljes felszámolásáért.

Törvényrendelettel határozta meg
a Nagy Nemzetgyülés Elnöksége az államositott vállalatok legfőbb feladatát és müködését

BUKAREST. — A gazdasági szakminisztériumok, az ipari központokon keresztül, számos körrendeletet és **utasitást küldöttek az államositott vállalatoknak.** Ezeknek az utasitásoknak és körrendeleteknek az a céljuk, hogy összhangba hozzák azokat a magasabb politikai elgondolásokat, amelyek az államositás jogi és gazdasági alapját képezték. A gazdasági szakminisztériumoknak és az ipari központoknak az az **állandó törekvése, hogy az államositott ipart termelővé, termelékennyé és kifizetővé tegyék. Ugyanakkor pedig a munkát a szociálista termelés kivánalmai szerint szervezik meg az üzemekben és gyárakban.**

Az államositott vállalatok szervezésére és müködésére vonatkozólag a hivatalos lap julius 15-i 161. számában megjelent 140. számu rendelettörvény intézkedik.

A LEGFŐBB FELADATOK

A Nagy Nemzetgyülés Elnöki Tanácsának rendelettörvénye pontosan meghatározza **az államositott vállalatok főbb feladatait.**

Az államositott vállalatok kötelesek megszervezni és végrehajtani a termelési terveket, a beruházási előirányzatokat és elosztani a termelést. Ugyanakkor a szervezési szabályzat a gyárak egyik legfontosabb feladatául tüzi ki azt, hogy minden lehetőt kövessenek el **az önköltségi ár csökkentése érdekében.** Ennek a kérdésnek végrehajtása abból az általános törekvésből indul ki, amely feladatául tüzte maga elé a dolgozó tömegek életszinvonalának emelését. Az államositott vállalatok kötelesek **a termelési eljárást tökéletesiteni, a termelvényeket standardizálni és uj ipari cikkeket gyártani.**

A rendelettörvény megszabja azokat a fontosabb irányelveket, amelyeknek szemelőtt tartásával a vállalatok vezetői kötelesek hivatásukat betölteni, mert a nagyvonalu munkaterv megvalósitása, biztositja az államositás teljes sikerét.

A szervezési rendelettörvény első szakasza többek között kimondja azt, hogy „az **állam iparvállalatai olyan termelési egységek, amelyek az önálló gazdálkodás elvei alapján müködnek.**“ Ennek a rendelkezésnek megfelelően, **a vállalatok továbbra is megtartják jogi, ügyviteli, müszaki és pénzügyi egységüket.**

HÁNYFÉLE ÁLLAMI VÁLLALAT LÉTEZIK?

A szervezési rendelettörvény hatféle vállalatot különböztet meg. Az elsőfoku vállalatok sorába tartoznak az ország legnagyobb vállalatai, amelyeknek élén egy igazgató áll, aki a vezetése alatt álló vállalat teljes ügymenetét köteles ellenőrizni. Az államositott vállalat igazgatója ezenkivül köteles ellenőrizni összes munkatársainak tevékenységét és dönt a vállalatot érdeklő összes fontosabb kérdésekben. Az államositott vállalatoknak ezen csoportjába tartozó vállalatoknál egy igazgatóhelyettes **is** müködik, aki egyben vezeti a beszerzési és eladási osztályt, egy főmérnök, mint a vállalat müszaki igazgatója és az igazgató első helyettese valamint egy főkönyvelő.

Az ebbe a csoportba tartozó vállalatok kötelesek **külön ügyosztályokat szervezni, a tervek, a beruházások, a müszaki ellenőrzés, a munka és bérszabályozás, valamint a káderek és a nevelés ügyeinek elvégzésére.** Ezeket az ujonnan létesitett ügyosztályokat is közvetlenül a vállalat igazgatója ellenőrzi, mert ezeknek helyes és cselekvő müködésétől nagyban függ azoknak a feladatoknak a végrehajtása, amelyeket demokratikus rendszerünk ró az államositott vállalatokra.

MEG KELL SZÜNTETNI A BÜROKRÁCIÁT

A szervezési törvényrendelet különös sulyt helyez arra, hogy a **vállalatok müködésének zavartalan menetét ugy a termelés, mint az ügyvitel szempontjából biztosithassák.** Ennek ellenére, a törvény minden intézkedése arra irányul, hogy az államositott vállalatoknál minél jobban **kiküszöbölje a termelésnek és a vállalat fejlődésének kerékkötőjét, a bürokráciát.** Ennek tulajdonitható az, hogy minél kisebb a vállalat, a törvényrendelet annál jobban leegyszerüsiti a szervezési kereteket.

A másodfoku vállalatoknál csökkentették az ügyosztályok számát és különös sulyt helyez a termelés, a tanulmányi és a munkaelőkészitő ügyosztályok helyes megszervezésére.

A harmadik foku vállalatoknál tovább csökkenti a rendelettörvény a vezetői kereteket, mig végül a hatodik csoportba tartozó kisebb vállalatok szervezési módozatairól intézkedik.

A hatodik csoportba tartozó **kis iparvállalatok** szervezése egyszerü tervek alapján történik az uj termelési módszerek szellemében, amely merőben különbözik a mult tőkés rendszerétől.

AZ EGYÉNI KEZDEMÉNYEZÉS

Ezeknél a kis vállalatoknál is megtaláljuk azokat a szerveket, amelyek a szocialista tervgazdaság tudományos szempontjainak megfelelően, hivatott megszervezni és kifejleszteni az ipari termelést.

A rendelettörvény intézkedései azonban kizárólag csak keretek. A rideg szakaszok intézkedéseit az államositott **vállalatok vezetői egyéni kezdeményezésekkel bővithetik.** A vállalatok vezetőinek hatásköréről és felelősségéről intézkedve, a rendelettörvény harmonikusan egybeolvad azzal az uj eszmevilággal, amely ma minden dolgozót áthat, **amikor a gyárakat magáénak tekinti és mint sajátját és népének tulajdonát igyekszik azt a széles dolgozó néptömegek életszinvonalának feljavitására felhasználni.**

Olcsóbbak lesznek
a mezőgazdasági termékek
Leszállitották 10 százalékra a mezőgazdasági termékek eladása után járó százalékos adót

BUKAREST. (Agerpress.) — A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött az ország összes pénzügyigazgatóságainak, amely **utasitásokat tartalmaz és szabályozza a gazdasági termékek eladásának adóügyi vonatkozásu kérdéseit.**

A pénzügyminisztériumi körrendelet értelmében **a mezőgazdasági termékek és ezek származékai eladása után járó 14 százalék százalékos (imp. proportional) adó 10 százalékra csökkent.**

A pénzügyminisztériumi körrendelet **a bort és pálinkát mezőgazdasági termékké nyilvánitja,** igy tehát a termelőnél történő eldások után 10 százalék százalékos adót kell leróni. Amennyiben a termelők saját elárusitó helyeiken adják el ezeket a mezőgazdasági termékeket, 14 százalék százalékos adót kell fizetni az eladás után. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a bornak és pálinkának a termelés helyéről az eladási, vagy tárolási helyre való szállitása alkalmával, a forgalmi- és fogyasztási adóval egyidejüleg, a borsajtóban érvényes ár után 14 százalék százalékos adót kell fizetni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Teljes mértékben biztositják
a gabonagyüjtés munkálatainak zavartalan menetét
Sulyos mulasztások miatt eljárást inditottak a szolnok-dobokamegyei Mezőgazdasági Kamara igazgatója ellen

BUKAREST. — A bukaresti rádió jelentése szerint **Stelian Tanasescu,** helyettes belügyminiszter elnöklete alatt az Állami Gabonabegyüjtő Bizottság kedden reggel értekezletet tartott.

Az értekezleten a bizottságnak helyszini ellenőrzéseket végző tagjai részletesen **beszámoltak az ország különböző megyéiben folyamatban levő cséplési és gabonabegyüjtő munkálatokról.** A beszámolók szerint az egész országban a kiadott tervek értelmében minden zökkenő nélkül folynak a cséplési munkálatok és a dolgozó parasztság örömmel adja munkája gyümölcse feleslegének kis részét a munkásságnak és a városok kétkézi és szellemi dolgozóinak. **A kulákság most is elzárkózik attól, hogy segitsen az üzemek és gyárak munkásságán, akik az ország dolgozó népének jólétéért fáradságot nem ismerő munkával dolgoznak. A nagygazdák különböző mesterkedése, amellyel el akarják venni termett gabonájukat a beszolgáltatás elől, megtörik a dolgozó földmüvesség éberségén és könyörtelenül lesujt rájuk a népi igazságszolgáltatás ökle.**

A bizottság a jelentésekből **megállapitotta azt is, hogy Szamos megyében nem folyik a munka ugy, amint azt a vonatkozó miniszteri rendelet előirja és az illetékes szervek éberségének hiánya miatt sulyos visszaéléseket tapasztaltak az ellenőrző közegek. A felelősség nagyrészt a megyei gazdasági kamara igazgatóját is terheli, akit hivatalától azonnali hatállyal felmentettek és megindították ellene a bünügyi eljárást.**

Az inditványok után a bizottság azt a határozatot hozta, hogy a gabonának a vasuti kocsikba történő berakását vasárnap is lehet végezni, mert a gabona mielőbbi tárolása halaszthatatlanul fontos nemzetgazdasági érdek. A vasuti kocsikba 15 tonna gabonát lehet rakni.

A bizottság határozata kimondja azt is, hogy a Romcereal, **Állami Gabona Társaság megbizottai sokkal fokozottabb figyelemmel őrködjenek a gabonabegyüjtés munkálatainál, nehogy ott az éberség hiánya visszaélésekre adjon alkalmat.**

A gabonaszállitás élénkebbé tételére elhatározták azt, hogy a Bega-csatorna tisztitási munkálatait azonnal megkezdik, mert ezzel is biztositják a Bánság és Temes megye gabonafeleslegének az ország kevésbé gazdag vidékeire való szállitásának meggyorsitását.

Az állam megfelelő mennyiségü üzemanyagot utal ki a cséplőgépek zavartalan müködésének biztositására. Ezzel nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a cséplési munkálatokat idejében lehet majd elvégezni.

A bizottság belső ügyrendi kérdések tárgyalása után határozatilag kimondta azt is, hogy az ellenőrök még fokozottabb mértékben őrködnek arra, hogy a városi és falusi kétkézi és szellemi dolgozók mindennapi kenyerét éberségével és lelkiismeretes, odaadó munkájával biztositsa.

Megszüntek a gazdasági ellenőrző szervek
Hatáskörüket a szakminisztériumok veszik át

BUKAREST (Agerpres) — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a Nagy Nemzetgyülés Elnöki Tanácsának rendelettörvénye, amelynek értelmében az 1947 julius 15-i 252. számu és a 28—1948. számu rendelettörvények alapján müködő Legfelsőbb Gazdasági Ellenőrzési Igazgatóság ellenőrzési jogköre átszáll a gazdasági szakminisztériumok hatáskörébe, amelyet ezek a jövőben, ennek a rendelettörvénynek intézkedései alapján gyakorolnak. A minisztériumok vagy intézmények mellett müködő ellenőrök, akárhányszor köztörvény szerinti vagy gazdasági büncselekményt fedeznek fel, erről értesitik a belügymiszintériumot, amely egyedül jogositott az ügyben köztörvényi vagy a különleges törvények értelmében vizsgálatot elrendelni. A szabotázs ügyek kivizsgálása és tárgyalása a 351—1945. számu szabotázs-törvény rendelkezései szerint történik, olyan mértékben, amennyiben nincs ellentétben a jelen rendelet törvénnyel.

A Gazdasági Ellenőrzés Legfelsőbb Igazgatósága vagy a megyei gazdasági ellenőrző szerveknél a rendelettörvény megjelenése előtt folyamatba tett vagy folyamatban lévő ügyeket, a törvénynek a hivatalos lapban való megjelenése napjától számitott 10 napon belül, át kell tenni az illetékes törvényszék ügyészségéhez a 351—1945. számu törvény szerinti eljárás foganatositására, vagy a belügyminisztériumba kell azokat megküldeni a vizsgálat folytatására.

A 351—1945. számu törvény 34. szakaszában irt közigazgatási jellegü büntetéseket csak az a minisztérium alkalmazhatja, amely az illető vállalatba sorolt gazdasági ágat vezeti, akár saját szerveinek kivizsgálása alapján, akár a belügyminisztérium segitségével.

A gazdasági ellenőrzés legfelsőbb igazgatóságának javai az Állami Tervgazdálkodási Tanács tulajdonába megy át. Ugyancsak az Állami Tervgazdálkodási Tanácsnak kell leszállitani a gazdasági ellenőrzés legfelsőbb igazgatóságának le nem szállitott rendeléseket.

HIREK

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 19-11.
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR.
Előfizetési dij egy hónapra 100 lej. Papoknak, tanitóknak, nyugdijasoknak 90 lej. — Postacsekk szám: 40.625.

Üdvözöljük az uj Népujságot

Jelentős fordulat következett be a Székelyföld sajtóéletében. A Magyar Népi Szövetség két lapja, a brassói Népujság és a marosvásárhelyi Szabad Szó egyesült s augusztus 10-től Népujság cimen Marosvásárhelyt jelenik meg. A két vidéki jellegü lap helyett tehát a székelység egy uj, erős napilapot kapott.

Népi demokráciánk mai, szociálizmus felé haladó szakaszában nemcsak természetes, de érthető is ez a lépés. Érthető és szükséges, mert szociálizmus felé haladásunk a fokozottabb osztályharc jegyében történik, amikor az eddiginél is nagyobb szükség van a legkomolyabb felvilágositó és politikai nevelő munkára, a tömegek mozgósitására és helyes irányitására. Szükség van kemény és határozott állásfoglalásu éber sajtóra, mely fegyvert jelent a dolgozók harcában, támogatást gazdasági erőfeszitéseikben.

A harc előttünk álló uj szakasza azonban az eddiginél nagyobb és sulyosabb feladatokat ró minden sajtóorganumunkra. A népi sajtónak törekednie kell arra, hogy szerkesztőségeit megerősitse, nagyobb sulyt helyezzen a lap elterjedésére a politikai és ideológiai szinvonal emelésére, mozgósitó, nevelő és irányitó jellegének tökéletesbitésére. Ennek a törekvésnek a jegyében indult utjára az uj Népujság.

Laptársunknak harcos üdvözletünket küldjük.

A ROMÁN VÖRÖSKERESZT marosvásárhelyi fiókja Marosszentgyörgy községben 33 szegénysorsu román és magyar gyermeket nyaraltat. A gyermekek gondozásával és nevelésével a beosztott tanitónők és diáklányok foglalkoznak.

KÖZEL 5 MILLIÓ LEJ ÉRTÉKÜ ut, hidépitési, illetve javitási munkálatok elvégzését vették tervbe Maros-Torda megyében. A mérnöki hivatal számitása szerint ebből csak 2,397.000 lejt tesz ki a készpénz kiadás, mert a munkálatok nagyrészét a megye lakossága önkéntes munkával fogja elvégezni.

KESKENYFILM VETITŐ gépkezelőt keres a dési Vasutas Szakszervezet. Az érdekeltek felvilágositás végett forduljanak a CFR Szakszervezethez, Dés.

A KOLOZSVÁRI TÁRSADALOMBIZTOSITÓ INTÉZET székházának III. emelet, 66. számu szobájában, 1948 augusztus 24-én délután 5 órakor, nyilvános árlejtést tartanak a kolozsvári Társadalombiztositó Intézet részére szükséges javitási és felszerelési munkálatainak elvégzésére. A nyilvános árlejtést az államszámviteli törvény, valamint az árlejtés alapjául szolgáló árlejtési feltételek szerint tartják meg. A spanyolviasszal lezárt árajánlattal egyidejüleg az ajánlat összegének törvényes 5 százalékát óvadék cimén készpénzben kell letenni vagy a pénzügyminisztérium jóváhagyói végzésével ellátott bankbiztositéki okirattal. A végleges odaitélés alkalmával, az óvadékot 10 százalékra kell kiegészitení. Bármilyen felvilágositást az ügyvezetési osztály a 66-os szobában naponta 12 és fél 2 óra között ad.

SZŐLŐSI TERÉZIA, Bányász-utca 51. és POP SUSANA, Forrás-utca 13. szám alatti lakosok elvesztett személyazonossági igazolványát szogáltatták be a rendőrségre. A tulajdonosok átvehetik a Világosság szerkesztőségében minden délután 6 és 8 óra között.

MENESZTETTÉK ÁLLÁSUKBÓL a gabonabeszolgáltatásnál elkövetett visszaélésekért László Károly gyergyóremetei segédjegyzőt, aki hamis adatokat közölt a vetésterületekről, Kovács Ambrus gyergyóujfalusi gazdasági előljárót és ugyszintén Szilágyi Ferenc Csomafalva gazdasági előljáróját, akik elszabotálták a rájuk bizott munkát.

A 28 SZÁZALÉKOS GYERMEKHALANDÓSÁG csökkentése érdekében Bodola község egészségügyi tanácsa ülést tartott az egészségügyi minisztérium rendeletének megfelelően, amelyen a községet 11 kerületre osztották fel és a keddi és pénteki napokon speciális orvosi vizsgálatot rendszeresitettek a gyermekek és terhes anyák részére, melyen megállapitják esetenként a tej és tápliszt kiutalások szükségességét is. A csecsemők rendszeres táplálását a napközi otthon végzi.

TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMOT szerveztek meg Udvarhely megye tanárai és tanitói részére. A tanfolyamot augusztus 14—25 között tartják meg.

NICOLAE POPESCU-DOREANUT a miniszterelnökség uj vezértitkárává nevezte ki a Nagy Nemzetgyülés Elnöki Tanácsa. Kinevezését a hivatalos lap pénteki száma közli. Az uj vezértitkár 10-én Groza Péter miniszterelnök előtt letette a hivatali esküt.

***HALÁSZATI TILALMAT** rendelt el bizonyos körzetekben a földmüvelésügyi minisztérium, tekintettel egyes vidékek halállományának csökkenésére.*

3396 VAGON GABONÁT gyüjtöttek be eddig Temes megyében. A megyei gabonabegyüjtési bizottság ülést tartott és elhatározta, hogy a cséplési és gabonabegyüjtési munkálatoknál kiváló eredményt elért községi tisztviselőket dicséretben részesiti.

A „TÁRSADALOM EGYESÜLET" augusztus 17-én reggel 8 órakor, Kolozsvár, Köztársaság-utca 8. szám alatti székházában rendkivüli közgyülést tart, az alábbi tárgysorozattal: 1. Határozathozatal a Köztársaság-utca 48. és Árnyas-utca 1. szám alatti ingatlanok ügyében. 2. Javaslatok és inditványok. Amennyiben a fent megjelölt időben és helyen az egyesület tagjai nem jönnének össze az alapszabályok által előirt számban, ugy a közgyülést augusztus 17-én este 8 órakor ugyanazon a helyen és ugyanazzal a napirenddel tartják meg, amikor a jelenlevő tagok létszámára való tekintet nélkül érvényesen fognak határozni.

TEMESVÁRON a városi tisztviselők és alkalmazottak közül 170-en segédkeztek a városi házak lebontásánál, valamint a városi alkalmazottak részére épülő két épülettömb munkálatainál.

A FELVINCI ARLUS-kör kulturbizottsága a helyi MNSz és Ekések Frontja mükedvelői ifjusági csoportjának közremüködésével augusztus 15-én este 8 órakor müsoros táncestélyt rendez.

A NAGYVÁRADI GYÁRAK ÉS ÜZEMEK olvasóköröket létesitettek. Az ebédszünetben egy dolgozó felolvas és utána közösen vitatják meg az anyagot. Szép eredménnyel müködnek a Szeszgyár, Aurora és Metaloid olvasókörei.

A kolozsvári MNSz hirei:

Augusztus 12-én, csütörtökön este 7 órakor a IV. kerület szervezői gyülése a Hidelvet Református Egyházközség Horea-ut 53. szám alatti nagytermében.

Augusztus 13-án, pénteken este 7 órakor szervezőbizottsági ülés a szervezet Molotov-utca 16. sz. alatti székházában.

Világosság-Sport

Az Ifjusági Egység Kupa ökölvivó küzdelmeit

az Állami Magyar Szinházban tartják meg

400 ifjumunkás sportoló vonul fel szombaton és vasárnap Kolozsváron

KOLOZSVÁR. Az augusztus 14—15-i Ifjusági Egység Kupaversenyeket példátlan nagy érdeklődés előzi meg nemcsak Kolozsváron, hanem országszerte. Tizenkét vármegye közel 400 ifjumunkás sportolója vonul fel szombaton és vasárnap Kolozsváron, hogy eldöntsék az országos döntőbe való bejutást az egyes sportágakban.

A „Gheorghiu-Dej" városi sporttelepen sorra kerülő versenyeken a Kolozs megyéhez tartozó legjobb tordai, dési és besztercei női és férfi ifjumunkás sportolók már megérkeztek Kolozsvárra és megkezdték edzéseiket, hogy felkészülten álljanak ki erre a nagy küzdelemre.

AZ ÖKÖLVIVÓ OSZTÁLYOZÓ ÉS DÖNTŐ MÉRKŐZÉSEKET az eredeti tervektől eltérően, nem a kereskedelmi fiuiskola tornatermében, hanem *az Állami Magyar Szinházban tartják meg.* Szombaton este 8 órakor az osztályozó küzdelmekre, vasárnap este 8 órakor pedig a döntő mérkőzésekre kerül sor. Minden sulycsoportban a négy kerület legjobb ökölvivója kerül össze egymással és igy nagy harcra van kilátás a döntőbe való bejutásért. Ezek a mérkőzések olyan döntő fontosságunak igérkeznek, hogy az Ököljvivó Szövetség Bukarestből küldött ki játékvezetőket az egyes mérkőzések levezetésére.

Szép küzdelem várható az atlétikai számokban is. Mind a sikfutásban, mind a többi számokban negyven-negyven induló van. A röplabda és a sakk-tornán kivül a négy kerület labdarugó csapata is összekerül egymással. Szombaton délelőtt Szatmár—Maros, délután pedig Kolozs és Fehér megye csapatai játszanak egymással. Kolozs megye csapatát a Hadsereg, Vasas, CFR, Textila, továbbá a legjobb tordai és dési játékosokból állitják össze. Vasárnap a vesztesek és a győztesek játszanak.

A szombat—vasárnapi Ifjusági Egység Kupa-versenyekre való tekintettel a Népsport Szervezet minden más sportverseny rendezését letiltotta.

A kolozsvári Labdarugó Kerület és Játékvezető Testület uj vezetősége

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári Népsport Szervezet tegnap esti ülésén, a Labdarugó Szövetség jóváhagyásával, a következő tagokat jelölte ki a labdarugó kerület és a Játékvezető Testület élére:

Az Északi Liga titkára: Barsan Ioan. Szervező: Telea Jenő. Technikai felelős: Schipor Constantin. Sajtó és propaganda: Badescu Dragos. Adminisztrációs vezető: Mihály Dávid.

A Labdarugó Kerület titkára: Győri Endre dr. Szervező: Telea Jenő. Sajtó és propaganda: Takács György. Adminisztráció: Fogarasan Ioan. Testnevelésügy: Comanaru Gheorghe. Technikai vezető: Hirsch Elemér dr. Tagok: Constantinescu Dumitru, Munteanu Nicolae, Crisan Vasile és Rotsing József.

Az Északi Liga Játékvezető Testületének titkára: Russu Gabriel dr. Tagok: Polareczky János, Reiter Jenő Puscariu Pavel és Varga Albert. Ez a bizottság jelöli ki az Északi Labdarugó Ligához tartozó összes C-liga mérkőzések játékvezetőit.

A Labdarugó Kerület Játékvezető Testületének titkára: Sipos István. Tagok: Czinczár Imre, Moldován Vasile, Muresan Anton és Bindász József.

Varga Albert vezeti a csütörtöki kupa döntő mérkőzést

KOLOZSVÁR. — A csütörtök délutáni U—CFR Pronosport Kupamérkőzés döntőjét, melyet pontban 6 órakor a „Gheorghiu-Dej" városi sporttelepen játsszanak le, Varga Albert vezeti. Határjelzők: Vizireanu és Harasztosi. A két kolozsvári csapat a következő összeállitásban játszik:

U: Craciun I. — Vigu II. dr. Medrea — Craciun II., dr. Luca, Radulescu — Zahan, Medrea III., Dascalu, Roman, dr. Coracu.

CFR: Costea — Demeter, Felecan I. — Bálint, Kalló, Nistor — Nagy István, Kovács IV., Váczi, Ferenczi, Candrea.

A Minerul—Textila-mérkőzés délután 4 órakor kezdődik Rosner Dávid vezetésével. Határjelzők: Gáll és Szabó. A CFR—Vasas törpe mérkőzés játékvezetője dr. Stern Ignác. Határjelzők: Calatan és Kiss.

Dermata és a BEAC teniszezői Nagybányán, Nagykárolyban és Nagyváradon

KOLOZSVÁR. — A Dermata és a BEAC teniszcsapatai nagy lelkesedéssel készülnek az NB I-es küzdelmekre. A bőrgyáriak férfi csapata Radó, Bekő összeállitásban, vasárnap Nagybányán játszanak a Sportul Muncitoresc (volt Phönix) együttese ellen. A Dermata fiu- és leánycsapata Tomor, Micu, Wellmann II. és Mestitz összeállitásban Nagyváradon játszik az ottani CFR ellen, a BEAC III. férfi teniszcsapata Holicska, Burghardt összeállitásban pedig Nagybányára utazik, ahol a Sportul Muncitoresc csapata ellen mérkőzik meg a Nemzeti Bajnokságok küzdelmei során.

SPORTHIREK

— ASZTALI-TENISZ. A Temesvár—Kolozsvár grafikai szakszervezetek közötti barátságos jellegü asztali-teniszversenyt augusztus 15-én, szombaton délután 4 órai kezdettel tartják meg a kolozsvári grafikai munkások szakszervezetének székházában, December 30-utca 23 szám alatt.

A Rata vizilabda csapata ma délután Nagyváradon játszik

NAGYVÁRAD. — Az NB I-es vizilabda bajnokságok küzdelmei során a marosvásárhelyi RATA csapata csütörtök délután Nagyváradon játszik a Szabadság ICO együttese ellen. A mai mérkőzés előtt a bajnokság állása a következő:

1.	ILSA	6	5	0	1	33:10	10
2.	PMB	7	5	0	2	19:16	10
3.	RATA	5	4	0	1	15:8	8
4.	Vasas	5	2	0	3	13:12	4
5.	CFRB	7	0	1	6	11:29	1
6.	ICO	5	0	1	4	5:21	1

Elhalasztották a kerületi uszóbajnokságok küzdelmeit

KOLOZSVÁR. — Az Ifjusági Egység Kupa-mérkőzésekre való tekintettel a péntek, szombat—vasárnapra kitüzött kerületi uszóbajnokságok küzdelmeit augusztus 16. és 17-re, hétfőre és keddre halasztották el. A bajnokságokon a Vasas, BEAC, Universitatea, Dermata, CFR, Dohánygyár és a Vizmüvek legjobb versenyzői indulnak.

A kétnapos kerületi bajnokságokon legjobb időt elért versenyzők, résztvesznek az augusztus 20—22-iki országos uszóbajnokságokon, melyet Bukarestben rendeznek meg az oberi strandfürdőben.

Köszöntjük a Kolozsvárra érkező ifjumunkás sportolókat!

Kolozsvár sportkedvelő tömegei szombaton és vasárnap olyan sportmegmozdulásnak lesznek tanui, amilyenre Erdély munkássportjának történetében eddig még nem volt példa. Az augusztus hó 14-én és 15-én lebonyolitásra kerülő Ifjusági Egység Kupa versenyein 16 erdélyi megye és két országos munkabrigád-telep sportolói, mintegy 400 ifju és leányversenyző méri össze erejét, tudását, felkészültségét a „Gh. Gheorghiu-Dej városi sporttelepen" Kolozsvár dolgozó tömegei előtt. A Romániai Demokratikus Ifjuság Országos Szövetsége szervezői, aktivistái ugy rendezték a sportolók Kolozsvárra irányitását, hogy már napokkal előbb itt legyenek városunkban. Igy a szombati versenyek megkezdésének időpontjáig bőven áll a rendelkezésükre idő, hogy utazási fáradalmaikat kipihenjék, megszokják környezetüket, megismerkedjenek egymással és megtekinthessék a sportpályát, ahol versenyezni fognak.

A Demokratikus Ifjuság Országos Szövetsége megoldotta a 400 erdélyi és a nemzeti munkatelepen dolgozó sportolóknak elszállásolását is. Bőséges élelmezésük szintén a jól megoldott feladatok közé sorolható. Az anyagi természetü kiadások, költségek egyrészének megtéritése céljából utcai propagandagyüjtést is rendez a RDISz. Nem kétséges, hogy Kolozsvár sportszerető közönsége a jelvények vásárlásával is hozzájárul ahhoz, hogy ennek a monstre-sportversenynek minél jelentősebb legyen az erkölcsi és anyagi eredménye.

Biztosak vagyunk abban, hogy a látogatottságban nem lesz semmi kivánnivaló és hiány, hiszen ilyen nagyszabásu sportmegnyilvánulást, ahol jóformán minden sportág képviselteti magát, nem mindennap láthatunk Erdély fővárosában. Kolozsvár demokratikus dolgozó lakossága és sporttársadalma szeretettel várja a bumbesti-livazényi és szálva-visói munkatelepek sportolóit és az Erdély különböző részeiből összeseglett ifjumunkás sport-reménységeinket, akik tömeges részvételükkel, fegyelmezettségükkel bebizonyitják, hogy méltóak akarnak lenni a Román Népköztársaság ujszellemü, demokratikus erővel, tartalommal telitett sportéletéhez. Szeretettel köszöntjük vendégeinket, akik már itt vannak és kivánesian várjuk az izgalmasnak, nagyrányunak igérkező szombati válogató mérkőzések elkezdését, amelyeknek müsorát a sajtó már közzétette.

A federálék feladata a szövetkezetek áruellátását megkönnyiteni

KOLOZSVAR. — Az állami üzletek és szövetkezetek közötti kapcsolat kiépitésével kapcsolatban felkerestük Kozma Gyula vezérfelügyelőt, az INCOOP kolozsvári körzetének a vezetőjét.

— A gazdasági élet átszervezésével — kezdte nyilatkozatát Kozma Gyula vezérfelügyelő — az ipari áruk elosztását az állami központi áruelosztók, a „Centrocom-Textil" és a „Centrocom-Metal" végzik. A federalék feladata, hogy az ezek és a szövetkezetek közötti kapcsolatot megteremtsék. Megadják a szövetkezeteknek a szükséges utasitásokat, ellátják a szükséges áruval s ezáltal kiküszöbölik azokat a hiányosságokat, melyek az áruellátás terén adódnak.

A federálék azonban bizonyos foku tartózkodó magatartást tanusitanak a szövetkezetekkel szemben és az anyagellátás ujjászervezését ugy tekintik, mintha abban a federáléknak nem lenne irányitó szerepük.

— A központ észrevétele szerint — folytatja Kozma vezérfelügyelő — egyes federálék hivatásuktól eltérőleg fejtik ki tevékenységüket. A visszaélések megszüntetése érdekében éppen a federálékra hárul a feladat, hogy megtegyék a szükséges lépéseket. Ezért kapcsolatot kell teremteniök az állami áruelosztókkal és a megyei kereskedelmi igazgatósággal, hogy közösen összefogva küszöböljék ki a hibákat és hiányosságokat. Ott, ahol a helyi szervek lehetőségeit a nehézségek felülmulják, azonnal jelentést kell tenni a Nemzeti Szövetkezeti Intézetnek, hogy vegyék fel az érintkezést az illetékes minisztériummal. Csak a kölcsönös együttműködéssel lehet bebizonyitani azt, hogy a federálék magukévá tették a junius 7-én megtartott bukaresti szövetkezeti értekezleten elhangzottakat. A szövetkezeti mozgalom csak igy tudja bebizonyitani, hogy uj feladatokat tüzött maga elé és ezeket a feladatokat meg is akarja valósitani. Csak igy lehet gazdasági életünk zavartalan menetét helyes elosztással biztositani.

— A federálék feladatuk teljesitésével támaszai és irányitói lesznek továbbra is a megyei szövetkezeti hálózatnak. Tevékenységüktől függ, hogy a szövetkezeti hálózat olyan szervezet legyen, amely mind gazdasági, mind politikai tekintetben megfeleljen a követelményeknek — fejezi be tájékoztatását Kozma Gyula vezérfelügyelő.

Földmüvesek figyelem!

A kolorádó-bogár a burgonya legfélelmetesebb ellensége

A burgonya egyik legfélelmetesebb ellensége a kolorádó-bogár. Ennek az élősködőnek kártétele felülmulja a sáska által a mezőgazdaságban okozott károkat, valamint a kaliforniai pajzstetü (San Jose) gyümölcsfáinkban okozott kártételét is. A kolorádó-bogár Észak-Amerikából terjedt el. **Az első világháboru idején az amerikai katonaság hurcolta be Franciaországba, onnan terjedt tovább Belgiumba, Hollandiába, Luxemburgba, Svájcba és Németországba. A második világháboru ideje alatt a német katonai csapatok terjesztették el a kolorádóbogarat Ausztriában, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Magyarországon és Jugoszláviában.**

A kolorádó-bogár a földmüvesek legnagyobb ellenségévé vált, mivel a burgonyaültetvények között óriási pusztitást végez és hogy igen rövid idő alatt nagyon elszaporodik.

Egyetlen bogár egy nyáron több mint harmincmillió utódot szaporit, amelyek 2 és fél hektár burgonyaültetvényt képesek elpusztitani.

Tekintettel arra, hogy a velünk szomszédos országokban elterjedt a kolorádó-bogár és mivel a német hadsereg átvonult országunkon is, feltételezhető, hogy nálunk is található.

A kolorádó-bogár elterjedésének megakadályozására és az esetleges fészkek megsemmisitésére nem lehet más teendőnk, minthogy késedelem nélkül felfedezzük azokat.

A földmüvelésügyi minisztérium felismerte a veszélyt, amely ezzel az uj burgonyakártevővel jelentkezik, elhatározta, hogy az összes rendelkezésére álló erőket mozgósitja az ország összes burgonyaültetvényeinek tanulmányozására.

Minden földmüvesnek kötelessége a földmüvelésügyi minisztérium kezdeményezését támogatni és a legalaposabban, a legnagyobb figyelemmel keresse meg, nem-e támadta meg burgonyaültetvényét ez az élősdi.

A BOGAR FELISMERESE ÉS MEGTALALASA

Ahhoz, hogy felismerjük, tudnunk kell, hogy néz ki a kolorádóbogár, milyen formában és hol találhatjuk meg.

A kifejlődött kolorádó-bogár sárga, piszkossárga szinü. Tora narancssárga, melyen 11 fekete pont van, szárnyfedőjén 10 fekete hosszu, ivelt csik huzódik.

Ezekről az ivelt csikokról nagyon könnyen megkülönböztethetjük a kolorádó-bogarat a burgonyán található más bogaraktól.

Tojásai hosszukásak és narancsszinüek. A tojásból lárva kel ki, a lárvája körte alaku.

A lárva narancsszinü, rózsaszinü, majd a növekedéssel narancssárga szinüvé változik.

A lárva mielőtt bogárrá válna, a földben bebábozódik, a báb rózsaszinü, vagy narancssárga szinü.

Az élősdi minél könnyebben való felismeréséhez tudnunk kell, hogy mind a négy formájában (tojás, lárva, báb vagy bogár) hol található.

A tojások a levélzet fonáján találhatók meg csoportosan, mintegy 30 darab. A lárvák a levélzeten vannak és azzal táplálkoznak. A bábok 5—18 cm. mélyen vannak a földbe befuródva.

A kifejlődött bogarak a földben telelnek. Tavasztól őszig megtalálhatjuk mind a burgonyán, mind a burgonyával rokon növényzeteken: a paradicsomon, a kékparadicsomon, paprikán stb.

Tavasszal és nyáron szép időben a kolorádó-bogár repülve keresi táplálékát és a szél segitségével nagy távolságokra eljut.

Hideg és esős időben elbuvik a földben és ezért nem lehet megtalálni, csak napos, meleg időben.

A kolorádó-bogár kutatását a burgonyaültetvényen háromszor végezzük el évenként, rendszerint, amikor a növényzet zöld.

Az első ellenőrzést két héttel a növény kapálása után végezzük. A másodikat két héttel a virágzás előtt és a harmadikat virágzás után, a szárak elszáradásáig végezzük.

A burgonyaültetvény ellenőrzését, minden egyes növény megfigyelésével a legnagyobb gonddal végezzük. A lerágott levélzet kitünő figyelmeztetés.

Mi a burgonyatermelő kötelessége?

Ennek a veszedelmes ellenségnek a felfedezése magának a termelőnek az érdeke, mivel néhány rovar elegendő ahhoz, hogy az egész ültetvényt megsemmisitse.

Mintegy 200.000 hektár burgonyaültetvényünk van, amelyet kizárólag a földmüvelésügyi minisztérium szakértőivel ellenőrizni lehetetlen. Ezért a burgonyatermelők kötelessége, hogy segitségére legyenek a földmüvelésügyi minisztériumnak.

A miniszter által megállapitott időpontban minden termelő köteles ellenőrizni saját burgonyaültetvényét.

A burgonyaültetvények ellenőrzése csoportosan történik. A szomszédos termelők csoportot alakitanak és egy csoportvezető irányitásával sorban ellenőrzik az összes termelők burgonyaültetvényeit.

A kutató ellenőrzésekben résztvesznek az iskolák növendékei, tanitóik és tanáraik vezetése alatt, önkéntes munkaszolgálat keretében. A burgonyaültetvényekkel egyidőben ellenőrizzük a veteményes kerteket is, ahol paradicsomot, kékparadicsomot és paprikát termelnek.

HOGYAN DOLGOZIK A KUTATÓ CSOPORT?

A kutatók 10—15 emberből álló csoportokban dolgoznak. Az ültetvény szélén, egyvonalban kell őket felállitani, mégpedig ugy, hogy minden ember két sor közé kerüljön, hogy egy időben a jobbról és balról levő sort megfigyelhesse.

Minden csoportnak petroleummal megtöltött kis üvegekkel kell rendelkeznie, amelyben a burgonyán talált bármilyen rovarból és lárvából néhányat összegyüjt.

Minden üvegre kis cédulát kell ragasztani, azon fel kell tüntetni a megye, a helység, a terület tulajdonosának a nevét, valamint az időpontot.

Ha az ellenőrzés során kolorádó-bogárra találnának, azonnal cövekkel kell megjelölni a helyet és meg kell akadályozni, hogy bárki idegen oda belépjen.

Egyidejüleg azonnal értesiteni kell a község elöljáróságát, a község elöljárósága pedig köteles azt közölni akár távbeszélő, akár távirat utján a megyei gazdasági hivatallal.

A megyei gazdasági hivatal azonnal értesiti a földmüvelésügyi minisztérium növényvédelmi osztályát, amely nyomban megteszi a szükséges lépéseket.

Szigoruan tilos az élő rovaroknak a talált helyről való elvitele. A rovarokat petroleummal, benzinnel, vagy szesszel megtöltött üvegekbe kell elhelyezni.

Az ellenőrzés befejezésekor két példányban ellenőrzési lapot kell kiállitani, az egyik példányt az általános helyzetjelentéssel együtt a járási gazdasági hivatalhoz kell beküldeni.

A dollár milliomosok Amerikájában

egyre nagyobb a munkanélküliség s egyre sulyosabb a dolgozók élete

A reakciós propagandának egyik kedvenc eszköze, hogy a legragyogóbb szinekkel ecsetelje az amerikai lakosság életmódját. A propaganda ezen a téren olyan hivatalos amerikai statisztikai adatokra támaszkodik, amelyek már komoly kozmetikai mütéten estek át, de az objektiv és gondolkodó szemlélő számára még igy, megszépitett formájukban is elárulják azt a rideg valóságot, amely mögöttük rejtőzik.

Ha az amerikai munkásság helyzetét akarjuk ismertetni, mindjárt a lényegen kell kezdenünk. A lényeg pedig az, hogy Amerikával kapcsolatban komoly munkanélküliségről beszélhetünk. Kezdjük azon, hogy az Egyesült Államokban már régen nincs 48 órás munkahét, ami azt jelenti, hogy azok a szerencsések, akiknek egyelőre még van munkájuk, lényegesen kevesebbet keresnek, mert nem dolgozhatnak egy teljes héten át.

Az USA-ban 1938-ban egy kongresszusi határozattal bevezették a 44 órás munkahetet, amelyet 1940-ben ugyancsak törvényesen 40 órára csökkentettek. Ezt az amerikai kormánykörök ugy tüntették fel, mint a munkásság komoly vivmányát. Voltaképpen azonban vivmányról szó sem lehet, mert a 40 órás munkahét Amerikában tárgyilagos szemmel nézve részleges munkanélküliséget jelent.

A második világháboru kitörése után 1943 januárjáig valamelyes javulás volt tapasztalható, de még a legnagyobb háborus konjunktura idején is körülbelül 1 millió teljesen munkanélkülit mutatott ki a hivatalos statisztika.

A HÁBORU BEFEJEZÉSE ÓTA

a helyzet rohamosan romlik. A hivatalos statisztika a munkában lévőket három kategóriába osztja. Az első kategóriába tartoznak azok, akik hetenként 1—14 órát dolgozhatnak, a másodikba azok, akik hetenként 15—34 órai elfoglaltságnak örvendenek, a harmadik csoportba sorozzák azokat, akik ennél is többet dolgozhatnak.

Az első csoporthoz tartozók szószerint vett munkanélküliek, akiknek csak néha akad alkalmi munkájuk. Közéjük sorolhatjuk még a második csoporthoz tartozók egy részét is. Ha a hivatalosan nyilvántartott teljes munkanélküliek számához ezeket is hozzávesszük, akkor megállapithatjuk, hogy 1946-ban 9 millió, 1947-ben pedig 9 és fél millió munkanélküli volt az Egyesült Államokban.

Ennyit a munkanélküliségről. De a munkában lévők helyzete sem rózsás.

Az amerikai ugynevezett jobbfizetésü munkás is képtelen arra, hogy magának és családjának tisztességes életmódot biztositson — az átlagos munkásról nem is szólva.

A kaliforniai egyetem választmánya megállapitotta, hogy az amerikai munkás hetibére messze a létminimum mögött marad.

AZ AMERIKAI MUNKÁS

tehát 1948-ban megint ott áll, mint 1939-ben és a létfenntartási költségek és a bérek közötti szakadék napról-napra szélesedik.

A New-York Herald Tribune 1947 december 17-én igy ir: „A háztartási költségek 21 hónap alatt évi 450 dollárral növekedtek." Ehhez hozzáfüzi a CIO egyik képviselőjének, Emil Rievesnek a véleményét, amely szerint: „A feldolgozó iparokban ma az órabérek átlaga 1.25 dollár. Hogy azonban a háztartás előbb emlitett költségeit meg tudjuk keresni, ahhoz az lenne szükséges, hogy a családfő 50, egyenként negyvenórás munkahéten át 1.55—1.75 dollár órabért kapjon. Már pedig többmilliónyi családfő ennél sokkal kevesebbet keres, sőt még az 1.25 dolláros bruttó-órabéreknél is sokkalta kevesebbet. A munkások nagy százaléka nem dolgozik minden héten, hol elbocsátás, hol a munkaidő megröviditése, hol pedig betegség miatt."

Látható tehát, hogy az Egyesült Államokban az órabér elmaradozik, a heti munkaórák és az évi munkahetek száma pedig elégtelen. Az amerikai monopoltőke mind nehezebben tudja ezt a tényt eltitkolni.

Amerika munkássága fölött a tömeges munkanélküliség réme lebeg, a gazdasági téren tapasztalható inséget pedig a munkások jogi helyzete is sulyosbitja. A Taft-Hartley törvény egész sereg olyan jogától fosztotta meg az amerikai munkásokat, amelyet már a 19. század során kivivtak. Ez a körülmény megnehezíti a munkásosztály harcát, de meg nem akadályozhatja. A munkanélküliség és a nyomor növekedésével párhuzamosan nő az amerikai munkások elszántsága, hogy megvivják harcukat jogaikért és emberhez méltó életszinvonalukért.

Emlékünnepély Nagyváradon a munkásmártirok halálának évfordulóján

NAGYVÁRAD. — A Volt Politikai Bebörtönzöttek és Politikai Deportáltak Szövetsége nagyszabásu emlékünnepélyt rendezett Nagyváradon a Városi Szinházban az 1920-tól 1940-ig vértanuhalált halt munkások, köztük Haja Liwschitz és Elena Pavel mártirhalálának évfordulója alkalmából.

A szinház szorongásig megtelt a dolgozók tömegével. Az emlékünnepélyt *Pusztai Imre* maga is volt bebörtönzött, nyitotta meg. Nagyhatásu emlékbeszédének megkezdése előtt a tömeg 1 perces néma felállással áldozott a munkásmártirok emlékének, amely idő alatt a katonazenekar gyászindulót játszott.

Pusztai Imre beszéde után Fajda János, a FIAP bukaresti kiküldötte tartott mélyen átérzett beszédet, amelyben rámutatott a több, mint negyedszázadig tartott munkásüldözésekre és utalt a 19 év előtti lupényi, aztán a grivicai munkás tömeggyilkosságokra, valamint a munkásmártirok, bebörtönzöttek és deportáltak hősi példájára.

Pusztai Imre ujabb felszólalása után a CFR kulturcsoportja sikeres műsort adott.

Hazai gyártásu

villanymozdonyok gyorsitják a munka ütemét a Szálva—visói országos munkatelepen

BUKAREST — Az államositott üzemekben a termelés emelkedésével egyidejüleg a munkások és technikusok arra törekednek, hogy uj, eddig nem gyártott gépeket és szerszámokat készitsenek.

A fővárosi „Dux" gyárban *megkezdték az elektromos mozdonyok sorozatgyártását.* Az uj mozdonyok 60 centiméter széles sinen közlekednek és különösen csillék szállitásához használják. Az ujfajta elektromos mozdony sulya körülbelül *3000 kiló, motorja 8—10 lóerős. A sorozat első hat elektromos mozdonyát a napokban küldik el a Szálva—visói országos munkatelepre, amelyek jelentősen megkönnyitik majd ott folyó munkát.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nem csökkenthető és nem szüntethető meg

a kereskedelmi tevékenység előzetes miniszteri engedély nélkül

BUKAREST. — A vállalatok működési engedélyét szabályozó, 1947 julius 15-én megjelent 250. számu törvény alkalmazása során leszögezték azt, hogy a 351—1945. számu törvény 15. szakasza értelmében, *a kereskedelemügyi minisztérium előzetes engedélye nélkül, a kereskedelmi tevékenység nem csökkenthető és nem is szüntethető meg.*

Az üzemcsökkentés vagy beszüntetésre vonatkozó kéréseket az illetékes kereskedelmi és iparkamarákhoz kell benyujtani, tekintet nélkül arra, hogy kereskedelmi vagy ipar-vállalatokról van szó.

Ez a törvényes intézkedés elejét akarja venni annak, hogy a vállalatok ugynevezett zugkereskedelmet üzzenek és szabotázs vagy más gazdasági büncselekményekkel aláássák ujjáépülő gazdasági életünket.

A szövetkezeteknek közölniök kell taglétszámukat az INCOOP-al

BUKAREST. — Az INCOOP pénzügyi osztálya ezuton közli a szövetkezetekkel, hogy a központ alaptőkéjéhez való részesedésüket tagjaik létszáma határozza meg. Ezért a szövetkezeteknek az utolsó havi adatok alapján közölniök kell az INCOOP illetékes osztályával taglétszámukat. Ugyanakkor be kell küldeniök a szövetkezet igazgatósági tagjainak aláirását bejegyzés végett.

A federálék üvegkészlete biztositja a zöldség- és gyümölcseltevését

KOLOZSVÁR. — A városi és falusi dolgozók élelmiszerrel való ellátásának a biztositása céljából a földmüvelésügyi minisztérium széleskörü intézkedéseket foganatositott a gyümölcs és zöldségfélék konzervfeldolgozása érdekében. A tervek szerint nagyobb mennyiségü nyersanyag kerül feldolgozásra. A feldolgozásra kerülő minimális mennyiséget járásonként 10.000 kg.-ban állapitották meg.

A Nemzeti Szövetkezeti Intézet értesitette a federálékat, hogy a terv megvalósitása érdekében *lépjenek érintkezésbe az illetékes mezőgazdasági kamarákkal, hogy a raktárukon levő üvegkészleteket* bocsássák *rendelkezésére.*

Abban az esetben, ha a rendelkezésre álló üvegmennyiségből az igénylést nem tudnák kielégiteni, akkor a központ engedélyt ad a megfelelő mennyiségü üveg beszerzésére.

A kolozsvári rendőrség hirei

KÖNNYÜ SEBESÜLÉSSEL VÉGZŐDŐ KARAMBOL történt kedden délelőtt 10 órakor a kolozsvári Szabadság-téren. A 666-os rendszámu 6-os autóbusz az indulás helyére állott be a Szentegyház-utca sarkán, mikor a December 30-utca felől sebesen száguldó Lieblich Arnold autószerelő motorkerékpárjával teljes sebességgel nekiszaladt az utcán keresztben álló autóbusznak. A könnyü fejsérülést szenvedő Lieblich Arnoldot azonnal beszállitották a klinikára és elsősegitségnyujtásban részesitették.

VAKMERŐ BETÖRŐK hatoltak be szerdán délben 12 és 13 óra között dr. Valeria Ilie, Köztársaság-utca 45. szám alatti lakásába. A lakás ajtóját álkulcs segitségével nyitották ki, majd 16.000 lej és több női ruha összeszedése után észrevétlenül távoztak. A rendőrség erélyes nyomozást inditott a tettesek kézrekeritése érdekében.

Vagyonfelülvizsgálatra

Augusztus 18-ra megidézett nyugdijasok névsora

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári törvényszék mellett müködő és a nyugdijasok anyagi helyzetét felülvizsgáló bizottság augusztus 18-ára, szerda délután 3 órára Budai Nagy Antal-utca 2. szám alatti igazságügyi palota II. emelet, 147. számu szobájában megtartandó tárgyalásra lapunk utján is megidézi a következő nyugdijasokat:

Pop Teofil Katona József-utca 25, Róna Ágoston dr. Delavrancea -u. 3, Iuga Gheorghe Vulcan-utca 1, Meskó Erzsébet Budai Nagy Antal-utca 26, özv. Kutas Elvira Racovita-utca 39, Vuia Irina Prof. Bilascu-utca 4, Irinescu Petru Muzeum-utca 9, Csutak Leontina Mikó-utca 3, Valcu Alexandru tartalékos tábornok Dobrogeanu Gherea-utca 18, Badocan Alexandru Budai Nagy Antal-utca 62, Hodor Victor Farkas utca 8, Spataru Vasile Bolintineanu utca 3, Pop Valeriu Mikó-utca 36, Szabó Árpád Berde Mózes-utca 2, Pap Ferenc Budai Deleanu-utca 52, Stan Vasile Anatale France-utca 24, Andrási Béla Terhes Gyula-utca 5, Lukács Gyula Vörös Hadsereg-utja 4, Györke István Brétfü-telep 32, Lám Béla Enescu-utca 16, Badescu Eugenia Jókai-utca 2, Farkasházi Anna Jobbágy-utca 64, Ostrobovichi Adrian dr. Mikó-utca 7, Simon Orbán Domokos Vasile Lupu-utca 54, Orosz Ilona Mező-utca 84, Cinbrudean Etelca Kalauz-utca 10, Teleki József Fodora-utca 80, Zsigmond Albert Farkas-utca 23, Brundasca Elisabeta Oltenia-utca 18, Trambitas Paraschiva Karolina-tér 8, Pop Teodor Anton Pan-utca 38, özv. Accipe Rozalia Malinovszki-tér 14, Moldovan Ilona Átjáró-utca 11, özv. Perényi Julianna Racovita-utca 54, Selicean Iosif Domb-utca 9, Contrasiu Alexandru Malinovszki-tér 11, Nagy József Kossuth Lajos-utca 7, Gyöngyössy Ferenc Jugoszlávia-utca 8, Otoiu Ion Mócok-utja 65, Pop Simon Filipescu-utca 8, Marinescu Ioana Szamosfalvi-ut 23, Sasu Ecaterina Donáth-ut 12, Moldován Anna Téglás-utca 33, Mihályfalvi Zsuzsanna Pap-utca 50, özv. Boila Livia dr. szül. Pop Fürdő-utca 1, Tvers Ida Gorkij-utca 72, Gavria Augustin Volter-utca 16, Fodor Alexandru dr. Petőfi-utca 38, Németh István Kinizsi Pál-utca 4. szám.

Fentnevezett nyugdijasok, lapunk 179. számában közölt *iratokat a vagyonfelülvizsgálati tárgyalásra kötelesek magukkal vinni.*

A megyei vagyonfelülvizsgáló bizottság határozata ellen a kézbesitéstől számitott 10 napon belül ugyanoda benyujtandó és a központi bizottsághoz cimzendő fellebbezés adható be. A központi bizottság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések szavankint 3 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknél 10 lej pótdij fizetendő. Házasság-levelezés szavankint 6 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 8 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 5—6—7 lej. Nyilttér szavankint 12 lej.

ADÁS-VÉTEL

MOTORKERÉKPÁRT 100—120-ast megvételre keresek. Molotov-utca 30. Udvarban. 1895

BLAUPUNKT 4+2 csöves rádió, 18.000 lejért eladó. Köztársaság-u. 35., I. emelet. 1994

IRÓGÉP, Smith Premier, 10 tabulátoros, kitünő karban, olcsón eladó. Józsa Béla (Fantanele) 3. Délután. 2008

EGY Schöberl-fotell eladó. Dózsa György-utca 20. Ernyőüzlet. 2028

FAJKUTYÁK eladók. Vörösmarty-utca 24. 2033

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYT, régi-korbelit, egyes régi bélyeget, boritékot veszek. Farkas-utca 7., ajtó 9. 2104

NAGY vaskassza eladó. Kalandos-utca 49. szám. Érdeklődni Diamansteinnél. 2135

KÉT modern fotell eladó. Kövespad-utca 12. szám. 2132

ELADÓ modern, egyajtós jégszekrény. Rákóczi-ut 67. 2127

ELADÓ gyönyörü szép, világos tömörháló, modern kis konyhakredenc. Erzsébet-ut 49. Reggel 7—9 és délután 3—4-ig. 2122

EGY karikahajós Singer varrógép eladó. Volt Szentháromság-tér 5. sz. Kajántói-ut, román templomnál. Délután 4 után. 2140

ELADÓ vaskályha, függő petróleumlámpa, nagy csempe főzőkemence, ágy, asztal, kredenc, ablakok, Singer csónakos varrógép, 9/10-es motor. Ugyanott veszek Dániel-kályhát és nagy rézüstöt. Józsa Béla-utca 33. F.

OLCSÓN eladó egy diófurniros uj háló. Cim a kiadóban. 2121

EGY uj „Haidneu" varrógép eladó. Ugyanott egy stráfszekér. Krizbai-utca 29. Délután 2-től. 2113

EGY parcella sürgősen eladó. Heltai (Czakó Zsigmond)-utca 76. 2119

GYERMEKKOCSIT uj állapotban veszek. Raica, Rákóczi-ut 15. Telefon: 26—26. 2123

KOVÁCSMÜHELY felszerelés eladó. Megtekinthető Akácfa-utca 15. szám. 2124

„OPEL" gyártmányu női kerékpár, uj gumikkal, elköltözés végett eladó. Pata-utca 41. 2128

ELADÓ szalonállótükör, hintaszék, nagy mázsamérleg. Jókai-utca 10. szám. 2136

BÉCSI Dör-zongora sürgősen eladó. Pata-utca 79. 2129

PIANINO, keresztthuros, fekete, kitünő állapotban, eladó. Kossuth Lajos-utca 32., balra ajtó 2. 2139

KERESZTHUROS Wirth bécsi zongora, sürgősen eladó. Árpád-ut 72. Lőrincznél. Délelőtt 10—4-ig. 2142

INGATLAN-LAKÁS

BODEGA, étterem, forgalmas helyen, családi okok miatt eladó. Cim Molotov-utca 12. Mészáros A. bazárüzlet. 4145

FIGYELEM! Györgyfalvi-uton 2x1 szoba, konyha, istálló, mellékhelyiségekkel, terület 700 négyzetméter, 235.000 lejért sürgősen eladó. Promtus iroda, Dózsa György-utca 29., I. emelet. Telefon: 11—51. 2144

EGY szoba, konyha bombázott ház anyaga 2 darab hármas ablakkal sürgősen eladó 12.500 lejért. Érdeklődni Györgypálnál, Thallmann-utca 12. 2143

ELADÓ szoba, konyha, kertes ház és egy külön telek befásitva a vasuti mühelyekhez közel, 130.000 lejért. Cim a kiadóban. 2103

SZOBA, konyha, komfortos különtelkes lakásomat elcserélném 2 szobás vagy egy szobás komforttal. Cim a kiadóban. 2045

RASBOIENI-utca 32. szám alatt kis házastelek olcsón eladó. 2130

KERESEK lakást butorral vagy üresen, belváros közelében. Dimitriu, Román Nemzeti Szinház. 2126

BELVÁROSBAN 2 szoba, konyha, előszobás, egészséges, világos lakás átadó. Érdeklődők irjanak „Költségmegtérités" jeligére a kiadóba. 2125

ELCSERÉLNÉM a sörgyár melletti egy szoba, konyhás lakásomat a belvároshoz közeli szoba, konyhával. Költségeket megtéritek. Árpád-ut 20., mechanikus. 2116

SZÁNTÓFÖLD, Békás előtt, egy hold, sürgősen eladó. Érdeklődni Anatole France (Szondy)-utca 36. szám. 2138

HÁZHELY a Rákóczi-negyedben eladó. Cim: Rákóczi 114., emelet. 1997

GYÜMÖLCSÖS házhely Görög-templom-utcában eladó. Telefon: 14—38. 2007

ÓVÁRBAN emeletes ház, beköltözhető háromszobás lakással, azonnal eladó. Telefon 26—69. 2007

ÖRÖKLAKÁS, modern, négyszobás, központi fütéssel, központban, eladó. Telefon: 14—38. 2007

KIS családi ház, kerttel, eladó. Értekezni Türr István-ut 30. 2024

FIATAL házaspár keres butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, központhoz közel. „Sürgős 2035" jeligére. 2035

ÁLLÁST KERES

INTELLIGENS leány bejáró helyet keres. Cim a kiadóban. 2134

MEGYEK házhoz varrni és foltozni. Budai Nagy Antal-utca 74., ajtó 4. 2117

KÖZÉPKORU, intelligens asszony háztartásvezetést, gyermekgondozást vállal dolgozónál. Megkereséseket „Gyermekszerető" jeligére kiadóba. 2141

ÁLLÁST KAPHAT

KERESEK hathetes gyermekem mellé öregebbrendü, gyermekszerető asszonyt. Ion Ghica-utca 16. szám. Rákóczi-negyedben. 2037

KERESEK egy ügyes, főznitudó mindenest. Jelentkezni 12—4-ig. Egyetem-utca 3., I. emelet, ajtó 2. 2137

PERFEKTÜL főző, ügyes mindenest azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban. 2118

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fátyolok, koszoruk kikölcsönzése. „Dahlia" müvirágszalon. Horea-út 35. F

HÁZAT, telket, öröklakást akar venni, eladni, lakását elcserélni, kiadni, butorral eladni, féjhezmenni, nősülni? Bizalommal keresse Vulcan irodát, Molotov-utca 24. 2019

INGATLANNAL rendelkező intelligens nő megismerkedne házasság céljából 46—55 év közötti, intelligens uriemberrel vagy jobb iparossa. „Komoly asszony" jeligére. 1976

ÁLLAMI főtisztviselő benősülne vidéki intelligens, jómódu, földdel, házzal biró gazdálkodó családba, 30 évig. Leveleket kiadóba „Rózsa" jeligére. 2006

2—3 SZEMÉLYNEK, jóminőségü házikosztot adnék. Radák-utca 3., ajtó 5. 2131

BELVÁROSI élelmiszerüzlethez társat keresek, esetleg átadás is lehetséges. Érdeklődni Egyetem-utca 2., könyvkereskedésben. 2115

FIGYELEM!

Megvételre keresek két vagy három szobás komfortos családi házat, esetleg öröklakást közel a központhoz. Attila negyed, Erzsébet-, Honvéd-, Fürdő-utca, Széchenyi-tér környékén. Ajánlatokat sürgősen „Készpénz" jeligére a kiadóba kérek

Az „Aquincum"
Széchenyi-tér 20

bizományi üzletbe beadott árukat
3 napon belül
kérem elszállitani, ellenkező esetben raktárba helyezzük

Figyelem! Erős belvárosban sürgősen átadó betegség miatt egy biztos megélhetésü, jómenetelü nagy helységből álló bodega, leltárral együtt 80.000 lejért

„PROMPTUSZ" iroda
Dózsa György-u. 29. I. em. Tel. 11-51

CAPITOL mozgó következő müsora **Péntektől**

„GAVROCHE"
Párizs gyermeke
Hatalmas filmalkotás a francia forradalom idejéből.
Hugo Victor regénye után.

A KRATEYL cirkuszban

mától kezdve ismét
teljesen uj müsor
18 különböző attrakciós szám!
Az előadás fénypontja
A medve és az erdőőr
Előadások este tél 9 órakor, csütörtök, szombat és vasárnap délután is 4 órai kezdettel, mérsékelt árak

Figyelem!

Központban eltávozás miatt eladó öröklakás: 2 szoba konyha, plusz 1 szoba konyha 220.000 lejért. Vagy 2 szoba konyha, speisz 150.000 lejért, azonnal beköltözhető és 1 szoba konyha 70.000 lejért szintén beköltözhető.
Lakásért ne adjon lelépést, ezzel öröklakást vásárolhat a
„Promptusz" irodában
Dózsa György-utca 29 sz., I. em.
Telefon 11-51.

Alólirottak mélységes nagy fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett anya, anyós, nagyanya és dédnagyanya

Gspann Károlyné
született Tokody Erzsébet

életének 75-ik, özvegységének 10-ik évében hosszas, türelemmel viselt szenvedés után folyó hó 11-én reggel jobblétre szenderült.

Temetése folyó hó 12-én, csütörtökön délután 4 órakor lesz Tordán az otordai temetőből a római katolikus egyház szertartása szerint.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

[illegible]	Fodor Andor	Fodor Éva
[illegible]	Gspann Vera	Fodor Andor
Mária	[illegible] Géza	Gspann Gabriella
Erzsébet	Vajda István	Gspann Károly
gyermekei	Fodor Mihály	Dr. Vajda István
	menye és vejei	unokái

Fodor Péter, dédunokája

Minden külön értesités helyett.

A KISIPAROS SZÖVETSÉG KOLOZSMEGYEI KÖZPONTJA
iparos találkozót rendez
az Iparos Aggmenház (Marx Károly-u. 26—28) összes termeiben és kerthelyiségében
1948. augusztus 14-én, szombaton este 8 órai kezdettel,
amelyre tisztelettel meghivja Kolozsvár iparosait családjukkal *A rendező bizottság.*
Elsőrendü büffé. — Izletes ételek. — Kitünő zene. — Tombola-meglepetések.

GRAFIKAI ÜZEMEK KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 7 SZÁM.